

ZURn6301 Výzkumný projekt

Sylabus předmětu

Semestr: jaro 2023
Čas a místo: přednáška/seminář: čtvrtek 12:00 - 13:40, M117 (23.3.: PC25)
Vyučující: Mgr. et Mgr. Marína Urbániková, Ph.D., Mgr. Iveta Jansová, Ph.D.
Kontakt: urbaniko@fss.muni.cz, jansova@fss.muni.cz

Obsah a cíl:

Cílem tohoto kurzu je seznámit studující s vybranými kvantitativními a kvalitativními výzkumnými metodami a technikami používanými v oboru mediálních studií (zejména dotazníkové šetření, obsahová analýza, polostrukturované a hloubkové rozhovory a kvalitativní analýzy obsahu) a vybavit je schopnostmi a dovednostmi tak, aby byli schopni navrhnout a realizovat vlastní empirický výzkum. Kurz provede studující jednotlivými fázemi výzkumného procesu – od volby výzkumného tématu přes specifikaci výzkumného cíle a výzkumné otázky, až po volbu metody, výběr výzkumného souboru a tvorbu výzkumného nástroje. Současně se bude věnovat také problémům a rizikům, s nimiž se výzkumníci a výzkumnice nejčastěji setkávají. V průběhu kurzu budou studující zpracovávat projekt vlastního empirického výzkumu, kterému budou věnovány praktické workshopy v průběhu semestru a který bude rovněž hlavním výstupem z kurzu.

Organizace výuky

Výuka probíhá živě. Lekce nebudeme nahrávat.

Dotazy a interakce: osobně v průběhu živé výuky (příp. na konci lekce); e-mailem jednotlivým vyučujícím; v průběhu konzultačních hodin (po předchozí dohodě)

Požadavky a bodování:

Zápočet je udělen po splnění průběžných úkolů a po závěrečné ústní obhajobě výzkumného projektu. Podmínky absolvování jsou následující:

1. účast a aktivní participace v hodinách: absence a jejich omluvy se řídí pravidly uvedenými ve studijním řádu; jedna absence bez omluvy je akceptována
2. vypracování vlastního výzkumného projektu, odevzdávání průběžných verzí a ústní obhajoba finální verze (pozn.: projekt je možné zpracovávat ve dvojicích):

- a) do čtvrtku **2. 3.**: promyslet výzkumné téma a výzkumný problém; ústní prezentace na hodině, nebodováno
- b) do neděle **26. 3.**: odevzdání první části vlastního výzkumného projektu do ISu; prezentace na hodině; nebodováno; odevzdává se 1. úvod (celkem cca 800 slov; a) představení a kontextualizace výzkumného tématu; b) formulace výzkumného problému; c) zdůvodnění volby tématu – akademická relevance a sociální relevance) a 2. teoretický kontext výzkumu (cca 1000 slov; klíčové koncepty a přehled domácích i zahraničních studií na dané téma)
- c) do neděle **23. 4.**: odevzdání druhé části vlastního výzkumného projektu (opravená první část projektu + cíl, výzkumné otázky, v případě kvantitativního výzkumu hypotézy a operacionalizace, metoda výzkumu, technika sběru dat, popis výzkumného souboru) do ISu; nebodováno
- d) do neděle **21. 5.**: odevzdání kompletní verze projektu v elektronické verzi do ISu a jeho následná ústní obhajoba (termíny budou vypsány ve zkouškovém období); je třeba získat min. 50 b (max. 80 b)

Celkové hodnocení:

Z: 50 – 80 bodů

NZ: méně než 50 bodů

Program lekcí:

1.	16. 2.	Úvod do kurzu. Představení sylabu. Podmínky absolvování. Vyučující: Marína Urbániková a Iveta Jansová
A. ZÁKLADY PSANÍ NÁVRHU VÝZKUMU		
2.	23. 2.	Design empirického výzkumu. Tvorba návrhu výzkumu. Kritéria kvality výzkumu. Zásady výzkumné etiky. Výzkumné téma a výzkumný problém. Jak napsat úvod. <i>Klíčová slova: věda, empirický výzkum, mediální studia, projekt výzkumu, návrh výzkumu, kvalita výzkumu a její kritéria, zásady výzkumné etiky, výzkumné téma, výzkumný problém, sociální a akademická relevance, purpose statement.</i> Vyučující: Marína Urbániková <ul style="list-style-type: none"> • Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 5: The Introduction, str. 97-110. * Tracy, S. J. (2010): Qualitative Quality. Eight “big-tent” Criteria for Excellent Qualitative Research. <i>Qualitative Inquiry</i>, 16(10), str. 837-851. • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Babbie, E. (2015): The Practice of Social Research. 14th Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 1:

		<p>An Introduction to Inquiry, str. 3-85.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 1: Preparing Research Proposals and Research Designs, str. 12-34. ○ Bourdieu, P. (2003): Participant Objectivation. <i>Journal of the Royal Anthropological Institute</i>, 9(2), str. 281-294. ○ Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 4.: Jak si nakreslit plán, str. 73-90. ○ Ezzy, D. (2002): Qualitative Analysis. Practice and Innovation. London: Routledge. Kap. 2: Politics, Rigour and Ethics, str. 33-58.
3.	2. 3.	<p>Workshop I: diskuse nad návrhy výzkumných témat a problémů. Vyučující: Marína Urbániková a Iveta Jansová</p>
4.	9.3.	<p>Teoretický kontext výzkumu. Práce s literaturou. Cíl výzkumu. Výzkumné otázky. Volba výzkumné strategie, metody a techniky výzkumu. <i>Klíčová slova: teoretický kontext výzkumu, práce s literaturou, teorie, koncepty, rešerše, cíl výzkumu, výzkumné otázky a jejich typy, výzkumné strategie, metody a techniky výzkumu.</i> Vyučující: Marína Urbániková</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 3: Research Questions and Objectives, str. 58-71. ● Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 5: Concepts, theories, hypothesis and models, str. 128-182. ○ Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 2: Review of the literature, str. 23-46. ○ Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 3: The use of theory, str. 49-71. ○ Davies, M.M. a Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 2: What is your research question?, str. 17-32. ○ Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London: UCL Press. Kap. 2: Theory and social research, str. 11-26. Kap. 3: Formulating and clarifying research questions, str. 27-44.

B. SPECIFIKA NÁVRHŮ KVANTITATIVNÍHO A KVALITATIVNÍHO VÝZKUMU

5.	16. 3.	<p>Základní pojmy kvalitativního výzkumu, specifika kvalitativního výzkumu, výběr výzkumného souboru, výzkumný narativ.</p> <p><i>Klíčová slova: etnografie, netnografie, stručná historie kvalitativního výzkumu, (ne)zúčastněné pozorování, pole, terén, terénní poznámky, zhuštěný popis.</i></p> <p>Vyučující: Iveta Jansová</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Povinná literatura:</u><ul style="list-style-type: none"> * Amit, V. (2000): Introduction: Constructing the Field. In: Vered A (ed.): Constructing the Field. Ethnographic Fieldwork in the Contemporary World. London: Routledge, str. 1-18. * Geertz, C. (2000): Interpretace kultur. Praha: Slon. Kap. 1: Zhuštěný popis: K interpretativní teorii kultury, str. 13-42. • <u>Doporučená literatura:</u><ul style="list-style-type: none"> ○ Hammersley, M. a Atkinson, P. (1995): Ethnography. Principles in Practice. London: Routledge. Kap. 3: Access, str. 41-62. ○ Guba, E. G. a Lincoln, Y. S. (1994): Competing Paradigms in Qualitative Research. In: Denzin, N. K. a Lincoln, Y. S. (eds.): Handbook of Qualitative Research. London: SAGE, str. 105-117. ○ Hendl, J. (2005): Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kap. 3: Vývoj kvalitativního výzkumu, školy a teorie, str. 65-101. ○ Ezzy, D. (2002): Qualitative Analysis. Practice and Innovation. London: Routledge. Kap. 3: Data Analysis During Data Collection, str. 60-79. ○ Hammersley, M. a Atkinson, P. (1995): Ethnography. Principles in Practice. London: Routledge. Kap. 4: Field relations, str. 63-96. ○ Marcus, G. E. (1995): Ethnography in/of the World System. The Emergence of Multi-sited Ethnography. <i>Annual Review of Anthropology</i>, 24, str. 95-117. ○ Riemer, J. W. (1977): Varieties of Opportunistic Research. <i>Urban Life</i>, 5(4), str. 467-477. ○ Orlikowski, W. J. (2007): Sociomaterial Practices. Exploring Technology at Work. <i>Organization Studies</i>, 28(9), str. 1435-1448. ○ Kotišová, J. (2019): Crisis Reporters, Emotions and Technology. An Ethnography. Basingstoke: Palgrave Macmillan. Kap. 4: Articulating Journalists' Emotional Experiences of Crisis. Touching Down, str. 119-170.
----	--------	--

		<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Death by Design</i> (2016): Netflix. Režie: Sue Williams. ○ Mirzoeff, N. (2012): Úvod do vizuální kultury. Praha: Academia. (Kapitoly podle individuálního zájmu.)
6.	23. 3.	<p>Hypotézy a operacionalizace. Výběr výzkumného souboru v kvantitativním výzkumu. !!!Setkání proběhne v PC25!!!</p> <p><i>Klíčová slova: hypotézy a jejich testování, operacionalizace, konceptualizace, indikátory, základní a výběrový soubor, parametr, statistika, reprezentativita, náhodný výběr (prostý náhodný výběr, systematický výběr, náhodný stratifikovaný výběr, víceúrovňový náhodný výběr), nenáhodný výběr (technika sněhové koule, teoretický výběr, výběr typických případů, výběr kritických případů, účelový výběr), velikost vzorku, validita, reliabilita.</i></p> <p>Vyučující: Marína Urbániková</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Vaus, D.A. de. (1998): <i>Surveys in social research</i>. London: UCL Press. Kap. 4: Developing indicators for concepts, str. 47-53. * Blaikie, Norman (2000): <i>Designing Social Research: The Logic of Anticipation</i>. Cambridge: Polity Press. Kap. 7: Methods for Answering Research Questions, str. 227-246. ● Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Babbie, E. (2015): <i>The Practice of Social Research</i>. Second Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 5: Conceptualization, Operationalization, and Measurement, str. 115-137. ○ Babbie, E. (1979): <i>The Practice of Social Research</i>. Second Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 6: Operationalization, str. 123-154. ○ Creswell, John W. (2009): <i>Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches</i>. Third Edition. London: SAGE. Kap. 1: The selection of a research design, str. 3-20. ○ Deacon, D. et al. (1999): <i>Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis</i>. London: Arnold. Kap. 3: Selecting and Sampling, str. 40-61. ○ Disman, M. (1993): <i>Jak se vyrábí sociologická znalost</i>. Praha: Karolinum. Kap. 5.: Kolik vran musíme pozorovat, str. 91-118. Kap. 6: Jak se to vlastně dělá, str. 120-138. ○ Hendl, J. (2005): <i>Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace</i>. Praha: Portál. Kap. 2: Kvalitativní, kvantitativní a smíšený výzkum, str. 45-63. ○ Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): <i>Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research</i>. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 7: Validity, str. 156-172.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Silverman, D. (2005): Ako robiť kvalitatívny výzkum. Praktická príručka. Bratislava: Ikar. Kap. 1: Čo je kvalitatívny výzkum?, str. 13-25.
7.	30. 3.	<p>Workshop II: diskuse nad návrhy projektů</p> <p>Vyučující: Marína Urbániková a Iveta Jansová</p>
C. VYBRANÉ KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ METODY VÝZKUMU		
8.	6. 4.	<p>Výzkumný rozhovor a jeho analýza.</p> <p><i>Klíčová slova: výzkumný rozhovor, skupinová diskuse, sensemaking, tematická analýza, tematická analýza, zakotvená teorie, interview guide, formulace otázek, pořadí otázek, informovaný souhlas.</i></p> <p>Vyučující: Iveta Jansová</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <u>Povinná literatura:</u> <ul style="list-style-type: none"> * Arksey, H. a Knight, P. (1999): Interviewing for Social Scientists. An Introductory Resource with Examples. London: SAGE. Kap. 7: Achieving a Successful Interview, str. 89-108. * Corbin, J. a Strauss, A. (2015): Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. London: SAGE. Kap. 5: Strategies for Qualitative Data Analysis, str. 85-106. ● <u>Doporučená literatura:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Braun, V. a Clarke, V. (2006): Using Thematic Analysis in Psychology. <i>Qualitative Research in Psychology</i>, 3(2), str. 77-101. ○ Sin, C. H. (2005). Seeking informed consent: Reflections on research practice. <i>Sociology</i>, 39(2), str. 277-294. ○ Arksey, H. a Knight, P. (1999): Interviewing for Social Scientists. An Introductory Resource with Examples. London: SAGE. Kap. 3 a 6: Why Interviews a Approaches to Interviewing, str. 32-42 a 74-88. ○ Hammersley, M. a Atkinson, P. (1995): Ethnography. Principles in Practice. London: Routledge. Kap. 5: Oral Accounts and the Role of Interviewing, str. 97-120. ○ Ezzy, D. (2002): Qualitative Analysis. Practice and Innovation. London: Routledge. Kap. 4: Coding Data and Interpreting Text. Methods of analysis, str. 80-110.
9.	13. 4.	<p>Survey.</p> <p><i>Klíčová slova: survey, použitelnost techniky, omezení, formy distribuce, typy otázek, rizika zkreslení, konstrukce dotazníku, škálovací techniky, kritika survey</i></p> <p>Vyučující: Marína Urbániková</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Disman, M. (1998): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 7: Kulhavý poutník, str. 139-177. ● Doporučená literatura:

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Bryman, A. (2001): Social research methods. Oxford: Oxford University Press. Kap. 7: Asking Questions, str. 142-156. ○ Davies, M.M. a Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 6: Instrument Design: the Questionnaire, str. 78-98. ○ Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 4: Asking Questions, str. 81-112. ○ Groves, Robert M. (2004): Survey methodology. Hoboken, NJ: J. Wiley. ○ Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London: UCL Press. Kap. 1: The Nature of Surveys, str. 3-10.
10.	20. 4.	Den Fakulty. Výuka se nekoná.
11.	27. 4.	Workshop III: diskuse nad návrhy projektů
12.	4. 5.	<p>Obsahová analýza.</p> <p><i>Klíčová slova: obsahová analýza, možnosti aplikace OA, historie OA v mediálním výzkumu, design, výběr výzkumného souboru pro OA, formy obsahu a typy jednotek v OA, validita a reliabilita v OA, kritika OA</i></p> <p>Vyučující: Marína Urbániková</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 3: Designing a Content Analysis, str. 40-62. ● Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bell, P. (2001): Content Analysis of Visual Images. In: Leeuwen, T. v., Jewitt, C. (eds.): Handbook of Visual Analysis. London: Sage, str. 10-31. ○ Neuendorf, K. A. (2002): The content analysis guidebook. London: SAGE. Kap. 2: Milestones in the history of the content analysis, str. 27-40. Kap. 4: Message units and sampling, str. 71-94. Kap. 8: Results and Reporting, str. 167-182. ○ Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 1: Introduction, str. 4-9. Kap. 4: Measurement, str. 64-82. ○ Scherer, H. (2004) Úvod do metody obsahové analýzy, in Schulz, W. et al. Analýza obsahu mediálních sdělení. Praha: Nakladatelství Karolinum.
13.	11. 5.	Rektorské volno. Výuka se nekoná. Kvalitativní analýzy obsahu.

		<p><i>Klíčová slova: diskurzivní analýza, kritická diskurzivní analýza, typy DA, narativní analýza, diskurz, narativ, zakotvená teorie.</i></p> <p>Vyučující: Iveta Jansová</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Czarniawska, B. (2004): <i>Narratives in Social Science Research</i>. London: SAGE. Kap. 6: Structural analyses, str. 76-87. ○ Gee, J. P. (1999): <i>An Introduction to Discourse Analysis. Theory and Method</i>. London, New York: Routledge. ○ Titscher, S. et al. (2000): <i>Methods of Text and Discourse Analysis</i>. London: SAGE. ○ Wodak, R. (2002): <i>The Discourse-Historical Approach</i>. In: Wodak, R. a Meyer, M. (eds.): <i>Methods of Critical Discourse Analysis</i>. London: SAGE, str. 63-94. ○ Zábrowská, K. (2009): <i>Variace na gender. Poststrukturalismus, diskurzivní analýza a genderová identita</i>. Praha: Academia.
--	--	---

Doporučená literatura:

- BABBIE, Earl R. *The practice of social research*. 9th ed. Belmont: Wadsworth, 2001.
- BLAIKIE, Norman. *Designing social research :the logic of anticipation*. 1st pub. Cambridge: Polity Press, 2000. xiv, 338 s. ISBN 0-7456-1767-0.
- CRESWELL, John W. *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. 3rd ed. Los Angeles: Sage, c2009. ISBN 978-1-4129-6556-9.
- DAVIES, Máire Messenger; MOSDELL, Nick. *Practical research methods for media and cultural studies : making people count*. Athens: University of Georgia Press, 2006. 202 s. ISBN 0820329231.
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 8024601397.
- GUNTER, Barrie. *Media research methods: measuring audiences, reactions and impact*. 1st pub. London: SAGE Publications, 2000. 314 s. ISBN 0-7619-5659-X.
- JARVIE, I a Jesús Pedro ZAMORA BONILLA. *The SAGE handbook of the philosophy of social sciences*. London: SAGE, 2011, xvii, 749 p. ISBN 9781847874009.
- JENSEN, Klaus Bruhn. *A handbook of media and communication research : qualitative and quantitative methodologies*. 1st pub. London: Routledge, 2002. 332 s. ISBN 0415225884.
- KRIPPENDORFF, Klaus. *Content analysis: an introduction to its methodology*. 3rd ed. Los Angeles: SAGE, 2013, xiv, 441 p. ISBN 9781412983150-.
- KRIPPENDORFF, Klaus. *Content analysis :an introduction to its methodology*. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage, 2004. xxiii, 413. ISBN 9780761915454.
- NEUENDORF, Kimberly A. *The content analysis guidebook*. Thousand Oaks: SAGE Publications, 2002. xviii, 301. ISBN 0-7619-1978-3.
- PUNCH, Keith; HENDL, Jan. *Základy kvantitativního šetření*. Vyd. 1. Praha:

- Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.
- RAGIN, Charles C; AMOROSO, Lisa M. Constructing social research : the unity and diversity of method. 2nd ed. Los Angeles: SAGE Publications, 2011. 235 s. ISBN 9781412960182.
  - RIFFE, Daniel, Stephen LACY a Frederick FICO. Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. 2nd ed. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum, 2005, x, 242 s. ISBN 0805852972.
  - SCHULZ, Winfried. Analýza obsahu mediálních sdělení. 3. nezměněné vyd. Praha: Karolinum, 2011, 149 s.:. ISBN 9788024619804.
  - VAUS, D.A. de. Surveys in social research. 4th ed. London: UCL press, 1998. xii, 411 s. ISBN 1-85728-542-5.